
Umberto Saba

FELESÉGEMNEK

Olyan vagy te, akár egy
fehér s még zsenge jérce.
Szellő borzolja tollát,
iszik, feje lebiccen,
kapirgál, ám a lépte
rád vall, illón tehozzád,
királynő lépteiddel
jár-kelek, begyes-kevélyen
lépdél a kert fűvében.
Jobb teremtés a hímnél.
Miképp a többi jámbor,
Istennek kedves állat
között is rendre-sorra
jobb párjánál a nöstény.
Ha szemem nem csal, és ha eltűnődvén
jól ítélek, bennük lelhetsz rokonra,
és nem más asszonyokban.
S alkonyodóban,
ha az álom is eljön,
a tyúknép oly szelíden és kesergőn
pöröl, mint te bajaidat sorolva,
s magad sem veszed észre,
hogy szavad a baromfiudvarok
édesen bús zenéje.

Olyan vagy, mint a vemhes
üsző,
mely szabad még, nem érzi
terhét, sőt, pajkos inkább;
ha simogatod, oldalt
hajol, s nyakát mutatja,
ahol rózsás a bőre.
Ha hozzá mész, s keserves,
nagy hangon bőgni hallod,
füvet tépsz és viszed, hogy
legyen mit neki adnod.
Sietek én is adni,
ha bánatos az arcod.

Olyan vagy, mint az elnyúlt
kutya; szelíden árad
a melegség szeméből,
s vadság lakik szívében.
Mint szent, hever a lábad
előtt, benső tüzével
perzsel, szilaj a lángja,
ám reád mint Urára
és Istenére néz fel.
Próbálna csak egy vendég
vagy az utcán akárki
hozzád lépni, bevárni:
fehér foga kivillan.
Szeret, s eltölti kínnal
a féltékenység.

Olyan vagy, mint a félénk
nyúl. Szűk ketrecében
tüstént ágaskodik, ha
meglát,
s feléd billenti hosszú,
álló fülét, mikor a
cikóriát, a korpát
viszed neki; ha nem kap,
sarokba búvik el, s csak
kuporog a sötétben.
Ki vehetné el azt az
ételt tőle? Vagy azt a
kis szórt, melyet a vackán,
ahol majd megfialhat,
egybegyűjt? A sajátját,
mit testéből kitépett.
Ki búsíthatna téged?

Olyan vagy, mint a fecske,
amely megjön tavasszal.
Ám ősszel útra is kél,
s benned nincs ennyi fortély.
Tebenned csak a könnyed
mozgás fecskevonás, és
az, hogy nekem, ki magamat öregnek
éreztem s tudtam, a tavaszt üzented.

Olyan vagy, mint a szorgos
hangya. Róla mesél a
csöpp gyermeknek nagyanyja
nyomban,

ha viszi a szabadba.
S ott látlak én a méhben,
s mind-mind a többi jámbor,
Istennek kedves állat
nőstényei között is,
mert bennük ismerek rád,
és nem más asszonyokban.

Szénási Ferenc fordítása

Bán Zoltán András

KÉKSZAKÁLLÚ SZÜLETÉSE – BLAUBARTS GEBURT

(Kis opera, kis librettó)

Gryllus Samunak

1

Semmi. Nichts. Rien. Nada. Nyicsevó. Nem vagyok.
Zárt szótár, senki keze nem lapozza.

2

A nedves semmiben némán úszom. Sejtfalak alkotják váramat.
Mit látsz? Semmit sem látok.
A szem csarnokvizében úszom, lebegek. Kinek a szeme ez? Önmagam szemébe
nem nézhetek. Csak ha rám nézel, akkor vagyok. Te, aki nem vagy. Nem
vagyunk, nem létezőnk. *(Váltakozva férfi- és női hangon)*
Bár lenne szem, meglátni, hogy vagyok. A Te szemed. Szemed csarnokvizében
akarok fürdeni. Csarnokvized a magzatvizem.

3

Nincs szó. Nincs Én. Amíg nincs szó, nincs születés. Nincs születés, csak
ragozás. Te. Ich. You. He. Ó. Sie. Il. Elle.
Nincsenek nemek. Keine Gattungen.
Die Grenzen meiner eigenen Sprache bedeuten die Grenzen meiner Welt.
A nyelv homunculusa vagyok. Lombikbébi a nyelv magzatvizében.

4

Sír a nyelvem. Sír a váram. Sír a váram. Az Én után sír a váram. Énutánam sír a
váram. Énértem sír a váram. *(Váltakozva női és férfihangon)*